
Jak dostat dítě na školu? Dopisem ZO KSČ, odkryl archiv

Jak dostat dítě na školu? Dopisem ZO KSČ, odkryl archiv

Aktuálně.cz, 13:06, 20.4.2009, Pavel Baroch

Praha - Stačil jeden negativní posudek a osud byt' i nadějného studenta skončil před branami vysoké školy.

Komunistická strana měla před listopadem 1989 v rukou i to, kdo se dostane na prestižní Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, jak dokazuje právě zveřejněná publikace "Prověřená fakulta".

Píše se rok 1981. Dcera významného soudruha z národního podniku Kovohutě Mníšek usiluje o přijetí na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy.

Ze Základní organizace KSČ v Mníšku pod Brdy proto putuje na fakultní organizaci KSČ v Praze soudružský dopis, v němž se po stranické linii vysvětluje, proč by dcera Věra měla po prázdninách usednout do vysokoškolské posluchárny. "Žádáme Vaši fakultní organizaci, aby projevila prostřednictvím svých zástupců v přijímacích komisích více zájmu na to, aby na vysoké školy byly přijímány děti, jejichž třídní původ zaručí i jejich další činnost v marxisticko-leninském pojetí naší společnosti," stojí v dopise.

"Jen tímto způsobem si můžeme vychovat silnou generaci inteligence, která nás v budoucnu zastoupí," dodává na konci listu předseda ZO KSČ v národním podniku Kovohutě Mníšek.

Vzpomínky na normalizaci

I přijímáním nových studentů se zabývá publikace "Prověřená fakulta", která mapuje fungování KSČ na této vysoké škole v dobách normalizace v letech 1969 až 1989.

Čtyřlenný autorský tým současných studentů fakulty prošel desettisíce stránek školního archivu a za pomoci několika grantů vydal třisetstránkovou knihu.

Archivní dokumenty ukázaly i to, jaký vliv na přijímání středoškoláků na fakulty měly různé stranické organizace, státní instituce, ale i rodina a známí. Výsledkem byl naprosto nepřehledný systém, který šel různě ohýbat a všelijak měnit či posouvat jména na přijímacích listinách.

"Není přehnané tvrdit, že přijímací řízení často připomínalo jakousi hru bez pravidel, která se řídila zvykovým právem a do níž bylo možné (z pozice děkana, rektora či ministra školství) naprosto svévolně zasahovat," napsal spoluautor publikace Jakub Jareš.

Soudruh potřebuje klid v práci i v rodině

Když v roce 1984 chtěl ředitel ČKD Praha dostat na filozofickou fakultu svou dceru, využil k intervenci kromě vlastní stranické buňky i závodní organizaci KSČ na resortním Federálním ministerstvu hutnictví a těžkého strojírenství.

"Oba Celozávodní výbory KSČ mají zájem na tom, aby vedoucí pracovníci, kteří se významným způsobem podílí na budování hlavních úkolů našeho národního hospodářství, měli ke své práci klid, a to i v rodinném životě," vysvětlili předsedové ZO KSČ děkanovi fakulty, proč by Ludmila V. měla být přijata.

Posudky vypracovávaly rovněž uliční organizace

V mnoha případech musely komunistické organizace vypracovávat posudky na žadatele o studia na fakultě povinně, neboť jim to ukládalo usnesení sekretariátu UV KSČ.

Papíry o studentovi pak putovaly z krajského národního výboru ke krajské organizaci KSČ, odtud k okresním výborům a odtud k uličním a závodním stranickým organizacím. Posudky pak stejnou cestou putovaly nazpátek.

"OV KSČ sestavil pořadník uchazečů - rozhodující přitom byla politická kritéria, tedy dělnický nebo rolnický původ, členství rodičů v KSČ, angažovanost v SSM," uvádí se v publikaci. Krajský výbor KSČ pak sestavil výsledný pořadník, v němž zájemce o studia rozdělil do tří kategorií: 1. doporučení k přijetí, 2. není námitek a 3. nedoporučení k přijetí.

Nechceme dalšího Kunderu

Autoři knihy "Prověřená fakulta" připouštějí, že publikace se různým způsobem dotýká i současných pedagogů. Mnozí z nich totiž učili na fakultě už před listopadem 1989.

"Personální kontinuita je velká," řekl Aktuálně.cz Jakub Jareš, jeden z autorů publikace. "Nechceme ale žádný hon na čarodějnice, ukazovat na konkrétní lidi."

Odstrašujícím případem podle něj byla kauza spisovatele Milana Kundery a jeho údajného udání. "Chceme pochopit dobu, mechanismy, v nichž lidé museli žít," dodal Jareš.

